

kozó kiállításán (Fényes Adolf-terem), a készüldésnek, a belső vajadásnak olyan igazgatót és nyugópontra alig jutott összképpel jelentkeztek, mint Sebestyén Ferenc.

A mi készülődő, vajúdo, igazgatót, nyugópontra alig jutó időnkben ez a jelenség — a művészeti kritikus számára — inkább mely rokonszenvet, őszinte együttérzést kiváltó emberi és művészi magatartást testesít meg, semmint az önkeresés tehetetlenségét. Abból a néhány olajfestményből és harminc felüli akvarellból, grafikai lapból, amellyel Sebestyén Ferenc a közönség elé lépett, egy erős (tán kissé túlságosan is erős) önmarcangolással vívódo, halk zavú, szerény és befeléfordult lelkeségű festő szól hozzánk.

Sebestyén maga sem titkolja „stílusingadozásait”, amelyek a posztimpressionizmus kifejezési eszközeitől a már-már nonfiguratív formanyelvig terjednek, — ebben nyilatkozik meg művészi egyéniségének az a kontemplatív és éppen ezért igazán kész eredményt elérni eddig még nem sikerült jellege, amely festészetét — minden ellentmondása dacára — oly rokonszenvesse teszi számunkra.

„Szentendrei séta” c. olajfestményén még (mint ő mondja) a „színek felfokozásának” problémája érdekli elsősorban, ugyanakkor a látott tájélmény konstruktív átkomponálásának klasszikusan Cézanne-i és egyben jellegzetesen Mai feladata. Legújabb olajképen azonban (A halász és felesége) amely — úgy érezzük — az első kristályosodási, tehát kiindulási pont az önmaga teljes megtalálása felé, ha szerencsére nem is programszerűen, de tudatosan, már az ember és a természet kapcsolatát keresi, kissé, talán öntudatlanul is még Egry József

balatoni fény-spektrumának ígérzetében, de már sokkal erőteljesebb formaképzéssel és érettebb, nemesebb festőiséggel, mint többi olajképen. Ezen a festményen üt át először az a halk és szüdoermés poézis, amelyet eddig úgy látszik haszratanul próbált megzengetni képcin, de amely valószínűleg legbelso lényege ennek az elsősorban intellektuális festőnek.

Vízfestményei sorában nem egy erőteljesen megmarkolt (Tihanyi belső tó), vagy japános szükszavúsággal papírra lehelit munkáját láthatunk, rajzai között pedig, amelyek itt-ott Hincz Gyula grafikájával rokonok, különösen a Nausikaa, a Virágúrs lány és a Leányfej kiemelkedőek vonalkultúrájukkal és izléses elődásmodjukkal.

F. y.

Szentiványi Lajos debreceni kiállítása

A szerencsés kezdő gazda szürete volt ez a kiállítás. Azé a gazdáé, aki nem siette el a számítást s ki tudta várni az aszuúrés idejét. Aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a kiállítás anyaga a tőtre érkező művészi oeuvre beteljesülésének kezdetét jelezte.

Tematikailag alig látszott változás, az eddigi életszakasz alkotásaihoz képest, ami érthető is, mert az ember és a természet az a terület, amelyből Szentiványi kezdetől fogva merítette motívumait.

Mintegy 40 akvarell és gouache egyik része a Balaton környékén születte, a másik külföldi tájélményről tanúskodott. A krími félszigeten, Jalta vidékén a franciával rokon környezetet kényyszerítette megállásra. A botanikus kert rendkívüli színgazdagsága talán még a francia délvidekét is felülmúlta. A víz itt sem maradt le a képről, ahhoz Szentiványi

nyí mindig különös erővel vonzódo: sohasem csinált tükör abból, mennyire irtózik a száraz tájtaktól.

Első tekintetre meglepő volt, milyen rokon a színek világa a Földközi-tengeri és a Fekete-tengeri képek között. Pedig csak a valószínűleg megfelelő igazság realizálódott előttünk: mindkét vidék mediterrán éghajlatú, hogy eszneté távol a kettő szín-skálája egymástól? De ha alaposabban nézzük, másnt festett a víz színe Cannesban, mint Jaltában, ahogy más a Dunántúli és a Balaton színvilága, atmoszféréja is. Ez a kép szempontijából valóban nem lényeges, de jó tudni, hogy Szentiványinál a művészi hitel nem úres szó s ha a nézőnek mindegy is, hiteles-e a kép, a művésznek, a valóság sáfárának nem, mert a művész, a műalkotás őszintesége forog kockán.

A kiállított képek jó részén főmotívumként a Balaton láttuk, ami természetes is, hiszen Szentiványi Lajos sajátos balatoni festő. Míg korábban a déli parttól látta a Tihányi — Keszthely közt szélesen elterülő, valóban tengerre emlékeztető víztestet, több, az 1950-es években többször festhett Csopakon, s a Fonyódo-Bélatelepi „rapszodiák” — Bélatelepi nádasokban I. II. (figurális tájépek) Vonat a Balaton-parton (középen éltes, világos színfoltal, és füstölög, alig észlelhető mozdonyral), Badacsony ködében, (rálátással a Balatonra) — mellé így születte meg a „Csopak miszéri” című festményükéssa, valamennyi a Balaton víztozasos színfoltú tükrével. A műzsák azok, akik együtt munkálkodnak a természettel, akiknek közszóható a szőlőkertek termése, szépsége. Ember és állat mind részes ebben a termő munkában, előttük hódolt a művész e képekben.

A fentiek mellett városi utcaszéletek és enteriőrök is szerepeltek a kiállításon (Abalak, Esta.). Ez utóbbi merész színskordójai-val a művész legjobb e nemű munkái közt tartozik. — Irodalmi élmény születte a Hemingway-vadászat, amely egyszerűen állit emléket az öreg halásznak és az arcvonásában felismerhető írónak.

Ha tematikailag nagyjából ismert is a kép, festőileg annál nagyobb volt a közönség meglepetése afőlött, hogy legnagyobb koloristánk egyike eddig elért eredményeit követővább tudta érlelni. Szentiványi újabb képcin sokkal gazdagabb a színekpalcoslás, mint a korábbiakban. Biztonságosabban élt olyan kapcsolatokkal, amelyekre eddig sohasem szánta rá magát. Megigéző kolorizmusa az eddigieknél is bátrabban épített a színek ellentéteire. Lilák, sárgák, kékek, vörösek, barnák megejtő variációi és ellentétei mind hitelsek úgy, ahogy a festő színérzékeny szeme a valósbágból merítette. Képcin a színekkal még szuverénebbül bánt, mint bármikor. Évtizedeken át tartó megfigyelésből és mesterségbeli tekintetben is folytonosan bővülő tudásból íme a mesterművek új sorozata szürodódott le. Joggal utalunk hát a beteljesülés kezdetére, mert Szentiványinál valóban az a mondás igazolódik, hogy „akinek van, annak adatik”. A kiállítás azt bizonyította, hogy Szentiványi megállt nem ismertve még mindig újabb eredményekre képes. Szij Rész

Palóc ácsolt láda — Coisse «palotz» en bois charpenté
Половецкий плотничий сундук

